

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Politidirektoratet

Deres referanse:
17/2010

Vår referanse:
21/79237 - 14

Dato:
07.10.2021

Politidirektoratets hørings svar - NOU 2021:3 Barneliv foran, bak og i skjermen og notat om forslag til endringer i bildeprogramloven

Politidirektoratet viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 25. juni 2021 hvor *NOU 2021: 3 Barneliv foran, bak og i skjermen* og notat om forslag til endringer i bildeprogramloven ble sendt på høring. Høringsfristen er 25. september 2021. Politidirektoratet har etter kontakt med saksbehandler i departementet fått én ukes utsatt høringsfrist. Vi beklager fristoversittelsen.

Kripos og Politihøgskolen (PHS) har mottatt høringen direkte fra Kulturdepartementet som selvstendige høringsinstanser. Politidirektoratet har bedt Kripos og PHS om å oversende eventuelle høringsinnspill til Politidirektoratet for koordinering av et felles høringsinnspill på vegne av etaten.

Direktoratet har mottatt høringsinnspill fra Kripos, som følger vedlagt i sin helhet. PHS har gitt tilbakemelding om at de ikke merknader til høringen.

Politidirektoratet har i det følgende enkelte merknader til NOU 2021: 3 "Barneliv foran, bak og i skjermen". For Medietilsynets notat er merknadene begrenset til det forslag som redegjøres for i NOU'en.

Overordnede merknader

I utredningen NOU 2021: 3 Barneliv foran, bak og i skjermen beskrives innledningsvis i punkt 1.2 bakgrunnen for mandatet og arbeidet med utredningen. Det vises der til Justiskomiteens innstilling Innst. 433 S for 2016-2017, som beskriver en bekymring om at barn eksponeres for økt seksualisering i tidlig alder. Innstillingen fra Justiskomiteen understreker videre viktigheten av god og riktig informasjon om seksualitet og grensesetting. Økt fokus rundt barns aktivitet på internett er etter vårt syn positivt, og Politidirektoratet stiller seg positive til tiltak som kan bidra til å beskytte barn og unge mot skadelig innhold på nett og støtter i all hovedsak de anbefalinger som fremmes i utredningen.

Politidirektoratet

Til kapittel 9 – Om nettpatroljer og politiets arbeid

I utredningens *Kapittel 9 – Om nettpatroljer og politiets arbeid* redegjøres det for politiets arbeid og etableringen av nettpatroljer i hvert politidistrikt, samt for formålet, bruken og den antatte effekten av opprettelsen av nettpatroljene. Utredningen fokuserer i stor grad på den preventive effekten av nettpatroljene og reduksjonen av risiko tiltaket har. Det pekes blant annet på at den samlede effekten av tiltaket antas å være å redusere rekrutering til ekstreme miljøer, redusere seksuelle krenkelser og voldtekter på internett, og å redusere risikoen for at unge selv bruker eller gir andre mulighet til å bruke illegale eller andre farlige stoffer.

Kripos har i sitt høringsinnspill til direktoratet, og under den forutsetning at beskrivelsen er ment å gi et bilde av politiets arbeid med å beskytte barn og unge for skadelig innhold på nettet i stort, fremholdt at beskrivelsen utredningen gir på dette punktet oppfattes som snever og mangelfull sett i lys av politiets rolle og ansvar på området. Politidirektoratet stiller seg bak dette synet, og viser på dette punktet til Kripos' merknader i sin helhet.

Til kapittel 11 – Utvalgets anbefalinger

Generelle merknader

I utredningens *Kapittel 11 – Utvalgets anbefalinger* gis en oversikt over utvalgets anbefalinger på bakgrunn av den kunnskap som har kommet frem i arbeidet med utredningen. I punkt 11.2, 11.3 og 11.4 oppsummerer utvalget sine viktigste anbefalinger til tiltak under hovedpunktene kunnskap, koordinering og kommunikasjon i arbeidet med barn og unges mediebruk. Anbefalingene er i tråd med det behovet politiet ser og erfarer på feltet. Politidirektoratet bemerker at det også er viktig med tilstrekkelig sammensatt kunnskap om hvordan medieinnhold kan knyttes til lovbrudd. Eksempelvis vil det etter direktoratets syn være relevant å se på knytninger mellom god mediebruk/digital dømmekraft og kriminell aktivitet som del av arbeidet på feltet.

Politidirektoratet stiller seg i all hovedsak positive til anbefalingene utvalget fremmer, men vil i det følgende gi merknader på enkelte anbefalinger knyttet til hhv. kunnskap, koordinering og kommunikasjon. Det vises for øvrig til Kripos' høringsinnspill, som følger vedlagt.

Til punkt 11.2 - Kunnskap

Under punkt 11.2 anbefaler utvalget blant annet at politiet må informere mer om hva som er ulovlig når det gjelder mediebruk og digital kommunikasjon, samt at ungdom må vite mer om hvordan å anmelde og rapportere ulovlige hendelser på nett. Politidirektoratet støtter anbefalingen. Samtidig bemerker direktoratet at det i den forebyggende innsatsen av nettrelaterte lovbrudd, er sentralt med og et behov for, en styrket koordinering på tvers av ulike myndighetsaktører, samt privat og frivillig sektor, i tråd med utredningens punkt 11.3. Det foreslåtte tiltaket bør derfor etter direktoratets syn ses i sammenheng med øvrige tiltak og informasjon fra andre myndigheter, foresatte, tjenesteleverandører/plattformer og øvrige aktører, og hva disse er ment å formidle.

Kripos har i sitt innspill trukket frem politiets undervisningsopplegg "Delbart?" som et eksempel på en aktivitet som politiet utfører, og som treffer både tiltak/anbefalinger i de nasjonale strategiene, herunder nasjonal strategi mot internettrelaterte overgrep mot barn og nasjonal strategi for trygg digital oppvekst, nevnt i utredningens kapittel 3.3, samt i de anbefalingene som fremmes i utredningen. Politidirektoratet bemerker at det eksempelvis i

arbeidet med kompetansehevende ressurser som "Delbart?" er et eksempel på, er viktig at også andre sektorer enn politiet bidrar til kunnskap og god forebyggingspraksis rundt barns mediebruk.

Til punkt 11.3 - Koordinering

I utredningens punkt 11.3 fremhever utvalget viktigheten av å se helheten i barn og unges "medieliv" og koordinering mellom involverte aktører og myndigheter i arbeidet med barns bruk av medier. Utvalget påpeker særlig et behov for koordinering og samlende senter på nasjonalt nivå. Politidirektoratet deler departementets syn om behov for koordinering i arbeidet.

Utvalget anbefaler blant annet under *Utvalgets anbefalinger* kulepunkt 4 (s. 102) at myndighetene støtter utvikling av koordinerende ordninger og samarbeid for å følge med på og å følge opp krenkelser av barns rettigheter som skjer digitalt, gjennomføre systematisk opplæring av politi, sosialarbeidere og aktører i å etterforske og rettsforfølge klager om mobbing og trakassering på internett ("cyberbullying"), samt påse at straffelovgivningen dekker alle typer mobbing og trakassering av barn som skjer via internett. Kripos har i sitt høringsinnspill fremholdt at det, som følge av manglende omtale av problemstillingen i NOU'en for øvrig, er uklart for dem hva utvalget har ment med siste del av anbefalingen, samt hvorvidt dette skal tolkes etter sin ordlyd, slik at alle typer mobbing og trakassering på internett skal være straffbart.

Politidirektoratet er enig med Kripos i at utvalgets anbefaling på dette punktet fremstår som uklar og det er etter Politidirektoratets syn ikke åpenbart at alle typer mobbing og trakassering på nett skal eller bør være straffbart. Vi viser videre til at politiet skal være til stede i et forebyggende øyemed. Det bør derfor etter vårt syn vurderes om andre aktører skal ha en større og tydeligere rolle i førstelinjen i arbeidet mot mobbing og trakassering på nett.

Til punkt 11.4 – Kommunikasjon

Utredningens punkt 11.4 gir anbefalinger knyttet til kommunikasjon i arbeidet med barn og unges mediebruk. Utvalget peker innledningsvis på at kommunikasjon rundt mediebruk og medieinnhold byr på betydelige utfordringer, da det er mange ulike aktører som berøres og det er mange og til dels motstridende regler og retningslinjer som gjør seg gjeldende. Utvalget peker også på problemstillingene som reiser seg knyttet til medietilbydernes plikter og rettigheter for barn og unges mediebruk. Under *Utvalgets anbefalinger* anbefales det blant annet i annet kulepunkt at myndighetene bør følge opp og videreutvikle avtaler med plattformleverandører av sosiale medier når det gjelder deres arbeid med såkalte «hatefulle» og andre ekstreme ytringer.

Politidirektoratet bemerker på dette punkt at det er viktig at tiltak som det foreslåtte har et realistisk utgangspunkt. Det vises i denne sammenheng til at de ulike leverandørene og plattformene for medieinnhold er basert i en rekke ulike land og at norske barn gjennom sin mediebruk påvirkes av medieinnhold som er produsert i en internasjonal kontekst. Politidirektoratet mener derfor at det på dette punktet foreligger et behov for økt og bedre koordinering av internasjonalt samarbeid på området.

Politidirektoratet fremhever avslutningsvis viktigheten av at det i det videre arbeidet på området, og særlig i oppfølgingen av nasjonal strategi mot internettrelaterte overgrep og nasjonal strategi for trygg digital oppvekst nevnt i henholdsvis punkt 3.3.3 og punkt 3.3.11,

kreves at innsatsen ses i sammenheng og koordineres godt på departements- og direktoratsnivå på tvers av sektorer.

Med hilsen

Olav Kjetil Moe
Fung. seksjonssjef

Kristin Holter Næss
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

Høringsinnspill - NOU 2021:3 Barneliv foran, bak og i skjermen og notat om forslag til endringer i bildeprogramloven - Kripos